

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของกรมการปกครองท้องถิ่นได้วิวัฒนาการไปอย่างมาก โดยเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบของการให้ส่วนกลาง ซึ่งเป็นศูนย์รวมอำนาจทางด้านการบริหาร (Centralized Management) เป็นศูนย์รวมของการตัดสินใจนับตั้งแต่การตัดสินใจว่าจะแต่งตั้งใครเป็นผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่น เปลี่ยนมาเป็นการให้ราษฎรมีอำนาจในการปกครองตนเอง ตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเองและตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้หลักการที่ว่ากรมการปกครองท้องถิ่นจะต้อง มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการบริหารท้องถิ่นในลักษณะนี้ก็คือ หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้กับประชาชนโดยตรง (ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ. 2546 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดระเบียบบริหารตามหลักการกระจายอำนาจ โดยรัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองและจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นด้วยตนเอง เพราะรัฐบาลไม่สามารถสอดส่องดูแลและจัดบริการในด้านต่างๆ ให้กับท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามเป้าหมาย และเพียงพอกับความต้องการของราษฎรที่อยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ รัฐบาลจึงต้องกระจายอำนาจในการจัดบริการบางออกไปให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจโดยรัฐบาล ซึ่งจากรายงานแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม แผนสามปี พ.ศ.2549-2551 สำนักปลัด (2551 : 10-11) ได้กล่าวไว้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลหนองโก เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก เมื่อปี พ.ศ. 2539 มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานพัฒนาตำบล ซึ่งผลการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้น ในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากจะพิจารณาจากศักยภาพ ข้อจำกัดและผลจากการพัฒนาที่ผ่านมาแล้ว ยังทำให้ทราบว่าโครงการพัฒนาด้านโครงสร้าง

พื้นฐานไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชน ในเรื่องการช่วยเหลือความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในตำบลหนองโก

สาเหตุสำคัญที่ทำให้โครงการพัฒนาไม่สนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนได้นั้นอาจเกิดจากปัญหาและข้อจำกัดบางประการ ได้แก่ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่เกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นโครงการที่ได้รับการริเริ่มและควบคุมโดยองค์กรภายนอกหรือได้รับการสั่งการจากหน่วยเหนือให้ดำเนินการ โดยไม่ได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน ที่สำคัญประชาชนมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่าในการบริการและบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมด้านสาธารณสุขไปทุก รวมถึงใน ทุก ๆ ด้านเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น โดยที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการพัฒนาหรือบำรุงรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณประโยชน์เหล่านั้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก โดยจะทำการศึกษาว่าประชาชนมีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับใด และเมื่อประชาชนที่มีข้อมูลส่วนตัวต่างกันมีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการพัฒนาให้ตรงต่อความต้องการของประชาชนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ประชาชนมีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับใด
2. ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก แตกต่างกันหรือไม่
3. ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพและระดับการศึกษา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกพื้นฐานต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเรื่อง การศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 หมู่บ้าน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 10 หมู่บ้าน 2,210 ครัวเรือน ซึ่งเป็นผู้มีรายชื่อตามบัญชีของสำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย อำเภอบรบือ ณ วันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ 2550

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน หัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก จำนวน 339 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษากำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ .05 โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2541 : 21) จากการคำนวณจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 339 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1 ศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาคมนาคม 2) ด้านการพัฒนาประปา 3) ด้านการพัฒนาไฟฟ้า

3.2 ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพและระดับการศึกษา

3.3 ศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนหนองโก จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาคมนาคม 2) ด้านการพัฒนาประปา 3) ด้านการพัฒนาไฟฟ้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการหรือการคาดคะเนของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่กับความเป็นอยู่ โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และมีทิศทางที่แน่นอน

ความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ความต้องการหรือการคาดคะเนของประชาชนต่อการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอยู่โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และมีทิศทางที่แน่นอน โดยประกอบด้วย 3 ด้านดังนี้

ด้านการพัฒนาคมนาคม หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซม ทางจราจรทางบกและทางน้ำให้ดีกว่าเดิม การก่อสร้างซ่อมแซมถนนที่ชำรุด การปรับผิวจราจร การซ่อมแซมสะพาน การก่อสร้างถนน การซ่อมแซมร่องระบายน้ำ การบำรุงรักษาแม่น้ำลำคลอง และความรวดเร็วในการปรับปรุงบำรุงรักษาทั้งทางบกและทางน้ำ

ด้านการพัฒนาประปา หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซมระบบ สาธารณูปโภคต่าง ๆ น้ำดื่ม น้ำใช้ให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการพัฒนาไฟฟ้า หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซมบูรณะ ตลอดจนการจัดทำแผนล่งหน้า การจัดชุดพนักงานที่มีความชำนาญ และยานพาหนะต่าง ๆ รวมทั้งการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมในการปฏิบัติงานด้านไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สถานภาพส่วนบุคคล หมายถึง สถานความเป็นอยู่ของบุคคลแต่ละคน ประกอบด้วย อายุ หมายถึง ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล หนองโก โดยแบ่งตามเกณฑ์อายุออกเป็น 4 ช่วง คือ อายุ 18 – 30 ปี, อายุ 31 – 50 ปี, อายุ 51 - 60 ปี และอายุ 61 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับชั้นสูงสุดที่ประชาชนจบการศึกษาโดยแบ่ง ออกเป็น 5 ระดับ คือ ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา/ปวช., ปวศ./อนุปริญญา, ปริญญาตรี และ ปริญญาโทขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง งานที่ประชาชนใช้เวลาส่วนใหญ่ทำงานนั้น โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ทำนา/เกษตรกรรม, ค้าขาย, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, รับจ้าง, ทำงานบริษัท และ นิสิต/นักศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก จะนำไปใช้เป็นข้อสนเทศให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความคาดหวังของประชาชน และเป็นแนวทางในการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป